

Ο νικηφόρος ελληνικός στρατός, οξυγραφία και ακουαρίντα, Λυκούργος Κογεβίνας, 1915.

Του ΓΙΑΝΝΗ Θ. ΚΕΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΙΑ ΝΕΑ σημαντική έκδοση κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης. "Η Ελλάδα στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, 1917 - 1918" αποτελεί μια βαθιά ανάλυση από τον Γιώργο Λεονταρίτη, ομότιμο καθηγητή του πανεπιστημίου Αθηνών στον τομέα της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, της ανάμειξης της Ελλάδας στην πρώτη παγκόσμια πολεμική σύρραξη από τα μέσα του καλοκαιριού του 1917 και μέχρι τις παραμονές της Διάσκεψης των Παρισίων.

"Ο Μεγάλος Πόλεμος έθελε γενιές και γενιές ερευνητών, θέτοντας αδιάλειπτα πλήθος ερωτήματα", σημειώνει προλογικά ο συγγραφέας. "Τούτο δεν είναι να μας εκπλήσσει, εφόσον αναλογιστούμε πόσο εκτεταμένη ήταν η σύρραξη και πόσα ανεξίτηλα ίχνη άφησε πίσω της. Εύστοχα ο Γκέρχαρτ Σουλτς επισημαίνει. "Ο πόλεμος ήταν η έκφανση μιας ιστορικής κρίσης με αντίκτυπο σε κάθε πλευρά της πολιτικής ζωής της προηγούμενης περιόδου: στο σύστημα κρατών και συμμαχιών, τις διεθνείς σχέσεις, τα οικονομικά συμφέροντα, τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές δομές, τις συνταγματικές ρυθμίσεις, την ισορροπία δυνάμεων τόσο στο εσωτερικό των επιμέρους κρατών όσο

Η Ελλάδα στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο

Ιστορική μελέτη του Γ. Λεονταρίτη από τις εκδόσεις του ΜΙΕΤ

και σε διεθνές επίπεδο, τις κοινωνικές συνθήκες, τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, τα επαναστατικά κινήματα, αλλά και τα σχήματα τα ερμηνευτικά των πραγμάτων, δηλαδή τις ιδεολογίες".

Το μοιραίο χάσμα

Στο βιβλίο, που πρωτοεκδόθηκε το 1990 στην αγγλική γλώσσα, εκφράζεται η άποψη ότι οι επιδιώξεις της Ελλάδας υπήρξαν δυσανάλογες με τις απτές δυνατότητες της οικονομικής, κοινωνικής και θεσμικής δομής της ελληνικής κοινωνίας: "Ως μοναδική ίσως σταθερά της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής απομένει το χάσμα μεταξύ ανεκπλήρωτων εθνικών βλέψεων και πραγματικών δυνατοτήτων: τις δεύτερες τις ψαλίδιζαν οι οικονομικές, κοινωνικές και θεσμικές αδυναμίες της χώρας". "Οτι η επιλογή της πολιτικής

ηγεσίας και δη του Ελευθερίου Βενιζέλου ήταν αποτέλεσμα της διαπλοκής της εσωτερικής πολιτικής κατάστασης και της εξωτερικής και διεθνούς συγκυρίας. Ο συγγραφέας διατυπώνει την πεποίθηση ότι η Μεγάλη Ιδέα αποτελούσε καρπό των θεμελιωδών, έστω και σιωπηρών, παραδοχών της τότε ελληνικής κοινωνίας, στις οποίες ο Βενιζέλος και οι σύγχρονοί του πολιτικοί δεν μπόρεσαν να αντισταθούν. Στο πρώτο μέρος ο συγγραφέας αναλύει όσες παραμέτρους του εσωτερικού μετώπου σχετιζόνταν άμεσα ή έμμεσα με τις πολεμικές προσπάθειες της κυβέρνησης. Στο δεύτερο μέρος πραγματεύεται το ζήτημα των ελληνικών πολεμικών στόχων, εντάσσοντάς το στο ευρύτερο πλαίσιο της συμμαχικής πολιτικής στα Βαλκάνια και την Εγγύς Ανατολή. Τη μετάφραση υπογράφει ο Βασίλης Οικονομίδης.